

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1931/32

RUSALKA

Premijera 3. maja 1932

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK : M. BRAVNIČAR

---

*Novosti za damske
plašče pravkar došle!*

**A. & E. Skabernè
Ljubljana**

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 3. maja 1932

Anton Dvořák

Poleg B. Smetane je Anton Dvořák doma in v svetu najbolj znan in popularen češki skladatelj. Pravi češki muzikant, poln božje invencije, izrazitih slovanskih ritmov in mehke, ter takšnega neposrednega izraza in učinka, da so razumljivi njegovi uspehi pri vseh poslušalcih. Med oboževalce njegove glasbe so spadali znameniti glasbeniki: Hans v. Bülow, J. Brahms, kritik Hanslick itd., kakor tudi zadnji in najponižnejši poslušalec njegovih umotvorov. V življenju je bil deležen visokih časti in uspehov. Bil je ravnatelj newyorškega narodnega konservatorija, po treh letih se je vrnil v domovino, kjer je bil imenovan za artističnega ravnatelja praškega konservatorija. Cambridgeška in praška univerza sta ga imenovali za častnega doktorja, avstrijski cesar pa ga je odlikoval in imenoval za člana gospodske zbornice. Kljub vsem častem je ostal Dvořák preprost, skromen in dobrodušen.

Podobno kakor njegova sodobnika Grieg in Čajkovski, je spadal tudi Dvořák med romantike s klasično tendenco, katerim je doba nacionalnega prebujenja (1848.) pustila močne sledove in jih usmerila, da so ustvarjali iz naroda za narod. Dvořák se je oblikovno držal ideala klasikov. Njegov estetični nazor mu ni dajal pogona za kakšno zrevolucioniranje obstoječih oblik. Preobličilo svojih domislekov in svoje muzike je vlival v obstoječe oblike, vendar je kot skladatelj kljub temu tako močna osebnost, da ima svoj posebni izraz in obraz.

*

Dvořákova moč je v komorni in simfonični glasbi; dramatična dela pridejo v drugo vrsto njegovega ustvarjanja. Poleg sedmih simfonij (najznamenitejša: »Iz novega sveta«) je napisal kvartete, kvintete, sekstete, serenade, violinski koncert, koncert za čelo, uverture (»Karneval«, »Othello«, »V naravi«, »Hu-

sitska«, »Moj dom«, simfonične pesnitve: »Povodni mož«, »Polednice«, »Zlati kolovrat« itd.; veliki oratorij »Sv. Ljudmila«; kantata »Mrtvaški ženin«, »Stabat mater«, »Tedeum« in »Psalm 149«. Najpopularnejši pa so njegovi »Slovanski plesi« (16) in »Moravski dvospevi«.

V svoje simfonije je uvedel Dvořák dumko (prvotno maloruska balada) in divji češki ples furiant; prvo namesto vmesnega počasnega stavka, drugega namesto scherza.

*

Opera: Dvořákova velika želja. V zadnjih letih ga je posebno mikala in dal bi menda vse svoje blesteče komorne stvari za eno samo zmagovito opero. Dvořáku je manjkala izrazita dramatična žila, zato imajo vse njegove opere s čisto glasbenega stališča veliko vrednost, z dramatskega le relativno.

Napisal je opere: »Kralj in ogljar«, »Vanda«, »Trmoglavец«, »Jakobinec«, »Vrag in Katra«, »Armida« in »Rusalka«. Zadnja je prekrasna simfonična pesem hrepenenja. Uprizorjena je bila na naši operi l. 1920. Poleg »Rusalka« je uprizorilo naše gledališče tudi »Vraga in Katro«.

*

Anton Dvořák se je bil rodil 8. septembra 1841. v Nelahozevesi pri Pragi. Leta 1857. je šel na slepo srečo v Prago, kjer je vstopil kot violinist v neki orkester in se istočasno vpisal v orgelsko šolo. V zelo slabih materialnih prilikah je zvršil šolo, dobil je drugo nagrado in sprejel l. 1862. mesto violista v operi. Tu je imel priliko, da se je natančneje seznanil z operno literaturo, bil pa je istočasno organist v nekaterih manjših cerkvah. Leta 1873. so izvajali v Pragi njegov Himnus za mešani zbor in orkester. Uspeh je bil ogromen in Dvořák je izstopil iz opernega orkestra ter se posvetil izključno kompoziciji, ker je dobil večletno državno štipendijo. Od l. 1890. do l. 1892. je bil profesor na praškem konservatoriju, nato ravnatelj v New Yorku. Ko se je vrnil iz New Yorka, je bil imenovan za ravnatelja praškega konservatorija, kjer je ostal do smrti 1. maja 1904. Njegov protektor Johannes Brahms mu je priskrbel založnika Simrocka, ki je tiskal vse Dvořákovske skladbe.

To krasno delo je zložil mojster Dvořák na besedilo lirične pravljice Jaroslava Kvapila. Poje nam o mistični ljubezni, o skrivnostnem življenju v gozdu, na jezeru in njegovih bajnih prebivalcih.

»Rusalko« je odel Dvořák z bajnim plaščem čudečih se akordov, pravljličnih zvokov, prihajajočih iz meglene daljave in izgublajočih se v toplem gozdnem mraku. Njeni sladki kantileni je vdihnil bogato življenje, ki se pretaka v borbi, sreči, otožnosti in obupu ter se konča v veličastnem miru smrti, v neskončnem akordu narave.

Glasba te opere je ena sama velika simfonija, prepojena z barvami in z motivičnim bogastvom, ki bi lahko dalo materiala za tri opere. Mehke, melanholične pesmi Rusalke, otožno petje povodnega moža, strastni in obupni prinčevi klici, demonične apostrofe čarovnice, brutalni, človeški izlivi kneginje, lahkotno rajanje gozdnih vil, oddaljeni, z vetrom prihajajoči zvoki rusalk-sestric — vse to se staplja v divno tajno fantazijo, da te omamlja in uspava v pravljlične sanje.

*

Vsebina. I. de j a n j e: V toplem večeru, ko rajajo gozdne vile, sedi Rusalka na vrbi in toži mesecu in povodnemu možu o svojem hrepenenju za princem. Zeleni povodnjak jo svari pred ljudmi, katerim ne moreš ničesar verjeti; Rusalka ga ne posluša in prosi čarovnico pomoči. Ta izpremeni Rusalko v deklico — človeško bitje — toda prekletstvo večnega molka jo spremlja v novo življenje... Če pa bi se vrnila, ne sme več v družino rusalk, temveč se izpremeni v smrtonosno luč, blodečo po močvirju. — Princ pride na lov in najde v gozdu to krasno nemo bitje, jo vzljubi in jo odpelje v svoj grad.

II. de j a n j e: Princ čuti mraz tega čudežnega bitja in ne pojmuje ljubezni svoje mrzle krasotice. Tuja kneginja ga ščuva proti njej, kuharček in grajski logar šepečeta o njej čudne stvari... Princ podleže vsem tem intrigam in zavrže Rusalko. Ona se vrne k povodnemu možu in v svoj rodni gozd.

III. de j a n j e: Proroška kletva čarovnice se uresniči... Slutnje povodnega moža ravno tako... Rusalka prinaša smrt vsakomur, ki pride do nje. Princ hira od hrepenenja po njej... Čarovnica zapodi logarja in kuharčka, ki sta prišla iskat leka za bolnega princa... Končno pride, od čudne moči gnan, princ sam v gozd in umre v naročju Rusalke.

Anekdote

Dvořak je imel učenca, ki je študiral poleg glasbe tudi pravo. Nekoč je vprašal Dvořaka, če je res, da je Wagner, preden je začel komponirati, vedno izpil kozarček vina. »Ne vem, če je res,« je odgovoril Dvořak, »ampak to vem za gotovo, če bi vi izpili cel sod, bi ne komponirali tako kakor Wagner!«

*

Med poukom je neki učenec vprašal Dvořaka, v kakšnem razmerju je do skladatelja Griega. »Moja muzika Griegu ne ugaja, Griegova pa meni ni všeč, sicer pa vi tega ne morete razumeti,« mu je odgovoril Dvořak.

*

Dvořak je srečal svojega učenca Nedbala, vsega objokanega. Nedbalov oče je bil težko bolan in Dvořak ni vedel, kako bi potolažil svojega učenca. Hodila sta molče po cesti in ko sta prišla mimo tobakarne, je Dvořak kupil par cigar in stisnil eno v Nedbalovo roko, čeravno je bilo kajenje konservatoristom prepovedano. »Tako, sedaj pa mi obljubite, da ne boste več žalostni.«

*

V praškem Narodnem divadlu so igrali »Luizo«. Dvořak je pridno študiral klavirski izvleček te nove gledališke senzacije. Svojemu učencu je pokazal s prstom v izvleček: »Poglejte to mesto; to je proti vsem harmonskimi pravilom. Kaj pravite, kako bi moralo biti pravilno?« Učenec je hitel s svojo modrostjo in takoj popravil dotično mesto. »Kar pustite, je že tako prav, kakor je napisal Charpentier,« ga je zavrnil Dvořak.

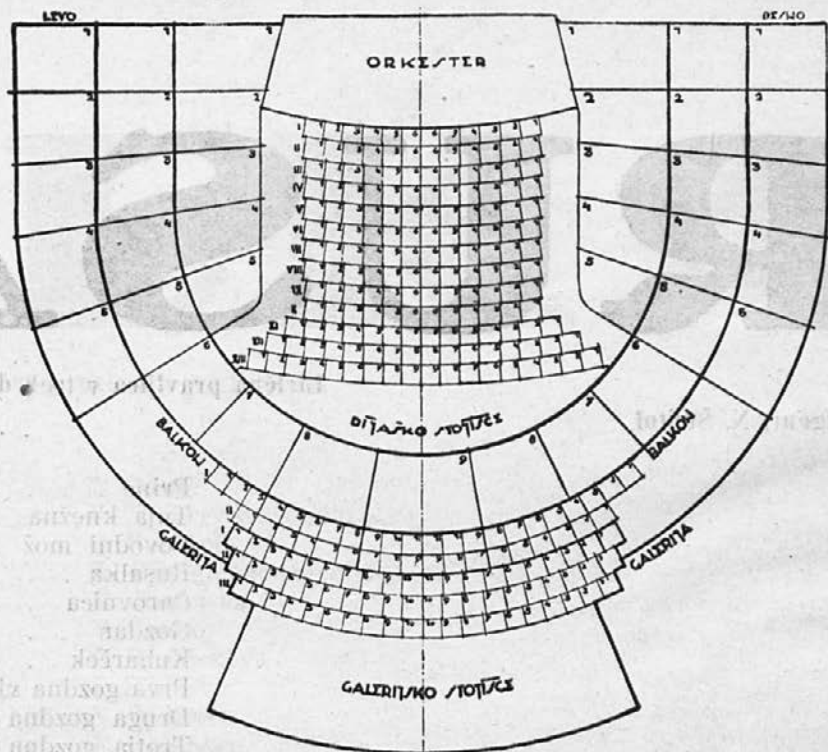
*

Nedbal je obiskal med počitnicami Dvořaka. Ko sta krmila golobe, vpraša Nedbala, kateri je najlepši. Nedbal je pokazal največjega. V tem trenutku je prišla mimo služkinja in Dvořak jo je ustavil in vprašal za najlepšo Beethovnovno simfonijo. Služkinja je debelo pogledala in ni vedela odgovora, nato Dvořak Nedbalu: »Vidiš, toliko, kolikor se ona razume na Beethovnovne simfonije, se razumeš ti na golobe.«

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: M. Bravničar, - Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Continental

IVAN LEGAT

MARIBOR
VETRINJSKA 30
TELEFON INT. 24-34

LJUBLJANA
PREŠERNOVA 44
TELEFON INT. 26-36

RUSALKA

Dirigent: N. Štritof.

Lirična pravljica v treh dejanjih. Scenarij J. Kvapil, uglasbil A. Dvořák.

Režiser: B. Kreft.

Princ	J. Gostič
Tuja knežna	V. Thierry-Kavčnikova
Povodni mož	E. Rumpel
Rusalka	Z. Gjungjenac-Gavellova
Čarovnica	M. Kogejeva
Gozdar	V. Janko
Kuharček	S. Ramšakova
Prva gozdna vila	I. Ribičeva
Druga gozdna vila	N. Španova
Tretja gozdna vila	F. Golobova
Lovec	S. Magolič

Prinčevo spremstvo . . . . . gostje, gozdne vile.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec po 22.

Parter: Sedeži I. vrste	Din	46
" II. - III. vrste	"	40
" IV. - VI.	"	36
" VII. - IX.	"	32
" X.	"	28
" XI.	"	25
Lože Lože v parterju		150
" I. reda 1-5		150
" " 6-9		180

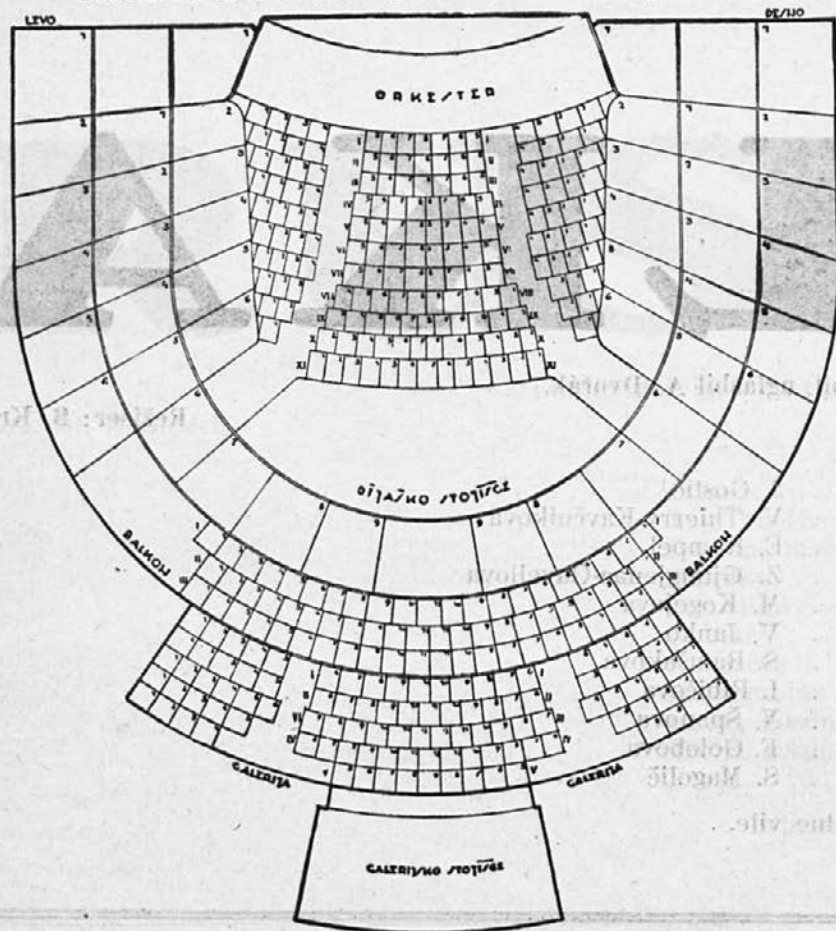
Nadaljni ložni	Din	25
" v parterju		30
" I. redu		30
Balkon: I. vrste	"	25
" I.	"	20
" II.	"	20
" II.	"	15
" III.	"	15

Galerija: Sedeži I. vrste	Din	14
" II.	"	12
" III.	"	12
" IV.	"	10
" V.	"	10
" Stojšče	"	4
" Dijaško stojšče	"	7

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagovnici v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

„RIBA“ Ljubljana

Gradišče 7

trgovina z raznovrstnimi sladkovodnimi in
svežimi ter konzerviranimi morskimi ribami

Specijalna zajutrkovalnica vsakovrstnih rib - Vinotoč

Lastnik I. Ogrinc

Telefon 25-84